

Verduurzaming na het traject ‘talige begeleidershouding’

Een samenwerking tussen vzw ‘de Rand’ en Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw

Je bent nu terecht gekomen aan het eind van het traject ‘talige begeleidershouding’. Jouw vrijetijdsinitiatief heeft op dit moment alle tips en tricks in huis om op een sterke, doordachte manier om te gaan met meertaligheid en het bieden van taalkansen Nederlands. Nu is het doel om ervoor te zorgen dat deze kennis niet verloren gaat en duurzaam wordt ingebed. In dit document vind je verschillende tips en ideeën om omgaan met meertaligheid en taalkansen Nederlands een duurzame plaats in je vrijetijdsinitiatief te geven. Dit overzicht kan je ook vinden in de versie van een checklist met ‘tips en tricks’. Je kan die checklist gebruiken als simpel overzicht, meer info vind je hier.

Tips en tricks

1. Geef **visuele ondersteuning** zoals de posters met tips een prominente en **vaste plaats in het begeleiderslokaal**. Op deze manier blijven de tips duidelijk zichtbaar en kunnen begeleiders er steeds naar teruggrijpen wanneer nodig.
2. Neem in de **spelfiches** de tips uit de vorming ‘Duidelijke en visuele speluitleg’ op. Op deze manier houden begeleiders bij hun voorbereiding er ook rekening mee. Je kan de verschillende tips terugvinden in bijlage B.
3. Voorzie in de **feedbackfiches** een luikje over taal. Op deze manier wordt het op een duurzame manier deel van je evaluatiecultuur, een automatisme om eraan te denken. Zo wordt het een onderdeel van het geheel aan aandachtspunten voor en verwachtingen van een begeleider.
4. Gebruik de **taaltipstickers** om bij nazicht van de voorbereidingsfiches hints of tips te geven om een activiteit taliger te maken. Zo krijgen begeleiders nog voor hun activiteit nuttige feedback die ze meteen kunnen toepassen.
5. Voorzie een jaarlijks **vormingsmoment** voor de begeleiders. Voor deze vormingen kan je eventueel gebruik maken van de DIY-pakketten van VDS en vzw De Rand of deze vormingen aanvragen bij VDS.
 - a. Voor **nieuwe begeleiders** is er de **basisvorming ‘Talige begeleidershouding’**.
 - b. Voor begeleiders die de basisvorming ‘Talige begeleidershouding’ al volgden, is er de daaropvolgende **vorming over een duidelijke, visuele speluitleg**.
 - c. Voor **meer ervaren begeleiders (bv. Hoofdanimateurs)** is er de **vorming ‘communiceren met alle ouders, met aandacht voor taaltoegankelijkheid’**.
 - d. Voor begeleiders die de vormingen al volgden, kan je ook een **interview** voorzien waar ze hun eigen ervaringen delen met eventueel een korte opfrissing. Zo kunnen ervaren begeleiders gericht aan de slag met elkaars ervaringen en komen ze samen tot oplossingen op vraagstukken rond omgaan met meertaligheid.

6. Ga zelf aan de slag met de **observatietool** die het taalcoachpakket aanbiedt en die je ook op de website van vzw de Rand terugvindt. Met behulp van deze tool kan een ervaren begeleider makkelijk zelf **verschillende momenten, activiteiten en/of groepen van het vrijetijdsinitiatief observeren en evalueren** op het gebied van omgaan met meertaligheid. Let er wel op dat dergelijke observaties steeds gaan over **momentopnames en geen definitief oordeel** mogen zijn! Gebruik deze tool als hulpmiddel en om potentiële ruimte tot verbetering op te sporen, niet als definitieve controle! Link: <https://www.derand.be/nl/taalpromotie/aanbod/tips-talige-begeleidershouding>.
7. Voorzie **per week 1 vast moment in de vergaderingen** waarop je de omgang met meertaligheid die week bespreekt. Je kan zo nagaan hoe het die week loopt, eventuele vragen beantwoorden en problemen of moeilijkheden bespreekbaar maken. Zo doe je **wekelijks een mini-intervisie** over de manier waarop begeleiders de omgang met meertaligheid op het terrein ervaren en kan je meteen bijsturen als het nodig is.
8. Schep een **duidelijk kader** voor wie de **opvolging** doet van de talige begeleidershouding op het vrijetijdsinitiatief, iemand met een **apart mandaat als 'taalcoach' of de hoofdleiding**. Het is belangrijk dat deze personen de **motoren** zijn van het taalbeleid van het vrijetijdsinitiatief en zelf overtuigd zijn van het belang van een sterke, talige begeleidershouding. Zorg er ook voor dat er een duidelijke **overdracht** is wanneer deze personen besluiten te stoppen. Zo verzekeren je de continuïteit. Meer informatie kan je vinden in het taalcoachpakket. Hierin vindt je tips om een goed kader uit te werken voor een taalcoach op je vrijetijdsinitiatief.

Bijlagen

A: Overzicht van de beschikbare visuele ondersteuning die je in het begeleiderslokaal beschikbaar kan stellen

- Poster met tips voor een talige begeleidershouding
- Poster van de vorming 'Visuele speluitleg'
- Vlaggenslinger met de tips voor een goede talige begeleidershouding

B: Overzicht van de tips uit de vorming 'Duidelijke en visuele speluitleg' die je in de feedbackfiches kan opnemen

1. Denk aan je verhaalvragen (wie, hoe, wat waar, waarom) tijdens je speluitleg. Zorg ervoor dat je uitleg een antwoord geeft op die vragen.
2. Voorzie **visuele ondersteuning** voor de kinderen en jongeren tijdens je speluitleg
3. Doe je uitleg in een **rustige omgeving** en gebruik **heldere taal**
4. Stel **open controlevragen** om te testen of je publiek alles goed begrepen heeft.
5. **Betrek je publiek** tijdens de uitleg, dit zorgt voor meer aandacht. Laat eventueel een kind de uitleg herhalen.

C: Voorbeeld van een taaltipsticker

